

2012 tél

A kis Jézus megszületett, örvendjünk!

Mindnyájan örülünk, ha jó hírt hallunk. A mai világban annyi a kellemetlen, bántó, elkésérítő hír, hogy az ember örül, ha valami szépet, jót, kellemeset hall. Ám így volt ez mindig. Kétezer évvel ezelőtt a betlehemi pásztorok is el voltak keseredve: római megszállás, magas adók, kegyetlen Heródes király... egyszer csak megvilágosodik a sötétség, fényesség támad, égi hírnök jelenti a jó hírt: megszületett a Megváltó, a betlehemi barlangistállóban megszületett a kis Jézus. Pásztorok sietve mennek Betlehembe és ott valóban megtalálták a kis Jézust. Szívük eltelt örömmel és békességgel.

Ezt az örömet éljük át mi is minden karácsonykor. Amikor Szentestén a karácsonyfán felgyulladnak a fények, elénekeljük a szép karácsonyi énekeket, mi is meghalljuk az angyalok énekét. Szép karácsonya csak annak lehet, aki felkészült rá. Aki bűnbánatot tartott, kibékült haragosaival, megbocsá-

tott az ellene vétőknek, az karácsonykor átéli szívében a békességet. Aki megosztotta javait a rászorulókkal, észrevette a testileg-lelkileg szenvedőt és segített rajta, aki meghallgatta a bajba jutottat, aki kézen fogta az elesettet, annak a szíve

karácsonykor eltelik örömmel.

Advent jelképe az adventi koszorú, a négy gyertya a négy vasárnapot jelképezi. Minden vasárnap meggyújtunk egy gyertyát, hogy az égő gyertya fénye figyelmeztessen, nem a sötétségben, hanem a vilá-

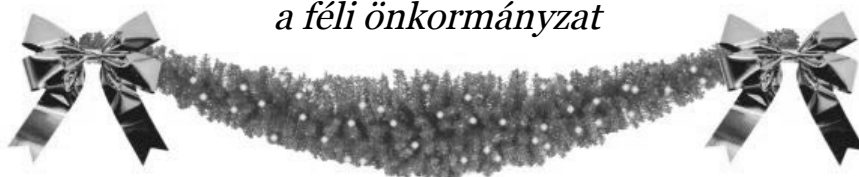
gosságban kell élnünk. Advent időszakában december 6-án Szent Miklós püspököt ünnepeljük. Ő a mi templomunk és falunk védőszentje. Ismerjük életét, tudjuk, hogy a jótettekben tűnt ki. Falunk gyerekei is őt követték, mikor mikulásajándékukat megosztották a szegény gyerekekkel. Ezt a sok-sok ajándékot elküldtük Kelet-Szlovákiába, az ottani nagycsaládosoknak. Sokszor az ő karácsonyi ajándékuk az, amit a mi gyerekeink küldenek nekik. Kövessük mi is Szent Miklós példáját, ahányszor látjuk a szobrárt a téren, vagy képét a templomban, mindig jusson eszünkbe, hogy akkor leszünk igazán boldogok, ha javainkat megosztjuk a rászorulókkal. Mert minden jótettnél karácsony öröme fogja eltölteni szívünket. Mindenkinek boldog, békés karácsonyi ünnepeket kívánok, az új évben pedig a Jóisten áldását.

(Lýdia Korecká felvétele)

Zsidó János
esperesplébános

Kellemes ünnepeket és boldog új évet kívánunk községünk lakosainak!
a féli önkormányzat

Féli tradíciók

A kulturális bizottság az év folyamán sikeresen szervezett meg hét községi rendezvényt. Az év vége jó alkalmat nyújt a visszatekintésre. Engedjék meg, hogy pár gondolat erejéig visszatérjek a legsikeresebbekre.

A farsangot hagyományosan dórejárással búcsúztatjuk. Farsang utolsó napján a nyugdíjasklubban együttműködve először egy nagy jelmezbált szervezünk a gyermekek számára, majd este farsangi mulatságot a vidám, olykor merész vagy nem hagyományos jelmezekkel érkező felnőtteknek. A mulatság éjfélkor a nagybőgő temetésével ért véget, amikor a hangszer mellett a vidámság és mulatozás időszakát is szimbolikusan eltemettük.

A májusfaállítás mellett immár hagyományosan megszervezzük a Gyerekek a szülőknek, szülők a gyerekeknek című rendezvényt. A gyerekek különböző termékeket készítenek az iskolában, a szülők megvételükkel pedig az iskolákat támogatják. Az akciónak két célja van: bemutatni a gyerekek és tanáraik ügyességét, illetve pénzügyileg támogatni az iskolákat. A termékek ötletesek,

Motorosok, gyerekek és kalózkok - az idei gyermeknap is jól sikerült (a szerző felvétele)

tarkák, praktikusak voltak. A gyerekek a vásárolt alapanyagok mellett a hulladékot is felhasználták, de a legértékesebb az volt, hogy mindent a gyermekeink készítették.

A bizottság új formában ünnepelte az anyák napját. Irodalmi-képzőművészeti versenyt hirdettünk ki Az én anyukám címmel. A győztes írásokat és rajzokat a községi hírlevél januári számában tettük közzé.

A gyermeknap minden évben a legsikeresebb akciónk. A sport és ifjúsági bizottsággal karöltve szervezzük. Az idei rendezvény kalózpartiként lett megszervezve.

A féli gyerekek ügyessége az adventi koszorúk készítésénél már jól ismert az utóbbi évekből. Idén is megmutathattuk az 1. adventi vasárnap a kultúrház előtt megszervezett karácsonyi vásáron. Reggeltől teli

voltak az iskolák sátrainak asztalai a szebbnél szebb készítményekkel. Az adventi koszorúkat az esperes úr szentelte meg. A vásár látogatóit a hagyományos karácsonyi ízek fogadták.

A Mikulás idén a kultúrházban látogatta meg a féli gyerekeket. Miután a gyerekek egy rövid programmal köszöntötték, szétosztotta köztük ajándékait. Végezetül a Mikulás, az angyalok és a gyerekek együtt gyújtották meg a karácsonyfát.

Nagyon kedves rendezvényünk az élő betlehem. A cserkészekkel együttműködve már második éve készítettünk élő betlehemet a templomudvarban. A Jézuskát élő állatok melegítették, megjelent Mária, József és a három király is.

Végezetül engedjék meg, hogy a kulturális és oktatási bizottság valamennyi tagjának köszönetet mondjak az egész évben kifejtett aktív és áldozatos munkáért.

Tisztelt féliek, a bizottság nevében örömteli karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kívánok önöknek!

*Lipka József,
a bizottság elnöke*

Tűzveszélyes karácsonyi ünnepek

Közelednek a karácsonyi ünnepek – a nyugalom, a családi látogatások által kísért ünnepnapok. A karácsonyi készülődés nagy sietséggel, kapkodással jár. Nem szabad ugyanakkor megfeledkeznünk a biztonságról sem, mivel ebben az időszakban jellemzően megnő a tüzesetek veszélye. Házaink ilyenkor a szó szoros értelmében tele vannak

gyúlékony műanyagokkal. A tűz a gyúlékony anyagok miatt gyorsan terjed, és így nagy anyagi károkat, illetve sérüléseket tud okozni.

Tudatosítanunk kell, hogy az égő gyertya nyílt lángnak számít. Minden évben egy sor tüzesetet okoznak az adventi koszorúkon elhelyezett gyertyák. Szintén gyakran kapnak lángra a karácsonyfák a rosszul telepített vagy a

rossz minőségű díszvilágítás miatt.

Sok szenvedést tudnak okozni az ünnepek alatt a petárdák is. Ha mindenképpen ilyen szórakoztató eszköz után szeretnének nyúlni, ne használjanak házilag készített petárdákat! Csak az üzletben vásárolt pirotechnikai eszközöket használják! Emellett fontos, hogy pontosan betartsuk a

használati utasításban leírtakat. A petárdák nem valók a gyerekek kezébe, ezért biztosítsák be biztonságos tárolását.

Végezetül engedjék meg, hogy a bazini járási tűzoltókapitányság nevében kellesse karácsonyi ünnepeket és boldog új esztendőt kívánjunk önöknek.

*kpt. Ing. Škvarková
OR HaZZ v Pezínku*

Milyen volt a 2012-es év?

Pár nap múlva már múlt időben beszélhetünk az idei évről. Nézzük hát meg, mit hozott nekünk! Nem tudom, egyet fognak-e velem érteni, ám én elégedettséget tudom kifejezni azzal kapcsolatban, amit Félben sikerült elérnünk ebben a válságos időszakban.

Az alapiskolák területén többfunkciós vízelvezető aszfaltszönyeget építettünk ki. Tanulóinkat szolgálja a felújított járda is az Iskola utcában. Az óvoda épületének két felső osztályában kicseréltük az ablakokat és megjavítottuk a kéményt.

Itt kívánám felhívni rá a figyelmet, hogy iskolai étkezdéinkbe a környékbeli községekből – nem csak a mi iskolai körzetünkéből – is járnak gyerekek. Csak a diákok 50 százalékának van állandó lakhelye Félben. Ez azt jelenti, hogy a falu a nem féliekre is kénytelen pénzt költeni.

Már működik a kamerarendszer is, három kamerával: a játszóteret, a buszmegállót és a kultúrház előtti teret figyeljük.

Befejeztük a domai csatornaépítés első fázisát is: a foci pályától az Erdei utcánál tervezett áttemelő állomásig vezető csővezetéket fektettük le. Sajnos a munka megkezdése után derült ki, hogy a projekt több ponton kiigazításra szorul, ezért változtatásokat kellett eszközölnünk, ami pluszköltséggel is járt. Reményeim szerint jövőre befejeződik a munka. A Szenci utcai járdán kiépített áthidalás a biztonságos gyalogos közlekedést szolgálja. Az iskolakonyhában zsírszivót építettünk ki, aminek köszönhetően a zsír a jövőben nem jut a csatornahálózatba.

Felújítottuk a korábban legrosszabb állapotban lévő utcánkat, a Szél utcát – új aszfaltszönyeget, tűzcsapot, vízelzáró csapot és

esőelvezetőt kapott. Visszavásároltuk az iskola területén lévő parcellát, melyet korábban jégkorongcsarnok építése céljából adtunk el (a csarnok sajnos nem épült fel). A vételi ár megegyezett az eladási árral.

Folytattuk a fák telepítését a Fő utca Földműves Szövetkezet előtti szakaszán (a korábbi fákat a vandálok tönkretették). Kitisztítottunk 15, az elmúlt években sárral behordott vízfelfogó aknát.

Nagy gondot okoztak nekünk az Iskolai utcai bérlakások sérült víz- és szennyvízcsövei. Két lakás évek óta el volt áztatva. Itt szükséges volt kicserélni a padlóburkolatot, a parkettet, megjavítani a falakat, a kiszáritás után pedig kifesteni.

Sajnos gondok akadtak a nem fizető bérlőkkel, s azokkal, akik már huzamosabb ideje tartozásokat halmoznak fel a szennyvíz- és más illetékek terén. Ezért népszerűtlen intézkedéseket vagyunk kénytelenek fogantatosítani – a lakbért nem fizetőket ki kell költöztetnünk, a tartozásokat pedig végrehajtón keresztül fogjuk behajtani.

A községben szelektív személtelődés van, pontosabban az újrahasznosítható hulladékot külön gyűjtjük: a törvény szerint minden háztartásban személtelődésnek kell lennie a lakossági hulladékokra, emellett külön osztályozzuk a papírt és a műanyagokat. A községben konténerekbe gyűjthető az üveg- és pléhszemét. A temetőben szintén többféle típusú szemétre található konténer – sajnos, sokan erről megfélemednek. Itt szeretném felhívni mindenki figyelmét, hogy tilos a házi szemetet a temetői konténerekbe hordani. Emellett működik a hulladékudvar is. Mivel a gumiabroncsokat, a fel nem dolgozható

műanyagokat, szönyeget nem lehet újrahasznosítani, így likvidálásukért a község illetéket fizet (mint ahogy a papír, műanyagflakonok, üveg elszállításáért is). Ezért bizonyos „szimbolikus” illetékeket kellett bevezetnünk. Például egy darab, személyautóról származó gumiabroncs leadásáért (súlya kb. 8 kg) a lakos 1 eurót fizet, a község egy tonna gumiabroncs elszállításáért pedig 96,40 eurót. Hulladékból hova tovább egyre több van, ám a szelektív gyűjtéssel csökkenteni tudjuk mennyiségét, és másodlagos nyersanyagokat nyerünk. Ezek újrahasznosításával a nyersanyagokkal is spórolunk. Kérem a lakosokat, hogy ne szidalmazták Kozics urat a hulladékudvarban azért, mert betartja a törvényeket. Hiszen miért kellene mindenkinek néhány egyén hulladékáért fizetnie? „Ha szemetet termelsz, fizess ki a likvidálását is” – így a jelszónk. A használt gumiabroncsokat pedig hagyják a szervizben.

Októbertől a községi hivatalban van a Pénzügyi Ellenőrző Igazgatóság három ellenőre. A 2009–2011 között az állami költségvetésből kiutalt támogatások kormányzati könyvvizsgálatát folytatják.

Tisztelt polgártársak! A községi önkormányzat azon dolgozik, hogy minden lakos elégedett legyen. Ez nem egyszerű feladat. Kérem önöket, hogy tudatosítsák, nem csak jogaik, kötelességeik is vannak. Például: felsöpörni a járdát, lekaszálni a füvet a parcellájuk előtt – hogy a kölcsönös elégedettség meglegyen.

Minden kedves lakosunknak szép karácsonyt és boldog új évet kívánok!

*Szalay József
polgármester*

Képezzük tovább magunkat!

A kultúrház felújítása során kiépítettük az ún. számítógépes termet. Nyolc számítógép található itt, mind internetes kapcsolattal. A kultúrház átadása után fiatalok jártak az internetes terembe, de ők is csak három évig. Jelenleg kihasználatlan a helyiség. Nem kár?

Sajnos manapság gyakori jelenség, hogy az 50 év feletti emberek mellékvágányra kerülnek. Az élet viszont a hatvanadik születésnap után sem ér véget, a társadalom szerencsére minél inkább tudatosítja az idős emberek értékét. Nem az életkor, hanem az emberben rejlő potenciál a lényeges.

Nem szabad megfélemednünk arról sem, hogy az átlagéletkor növekedésével a nyugdíjkorhatár kitolása vár ránk. Az aktív öregedés a társadalmi aktivitásokba, továbbképzésbe való bekapcsolódást feltételezi.

Vannak vállalatok, melyek azt tervezik, hogy a szolgáltatásukért nyújtott számlát csak elektronikus formában lehet majd befizetni. Így minden háztartásban kellene internetnek lennie, s a családban valakinek, aki tudja kezelni, be tudja rajta fizetni a számlát.

Ahogy a cikk elején jeleztem, a kultúrház számítógépes terme kihasználatlan. Idősebb lakosainknak felhasználásra kínáljuk fel. A számítógépes kurzusok látogatásával tovább képezhetnék magukat. Elképzelésünk a következő: a nyugdíjasklubbal együttműködve egy elfogadható illetékért instrukturokat tudnánk bebiztosítani.

Avagy, ez egy esélye arra, hogy a hosszú téli estétet hasznos „szórakozással” töltsük meg.

Szalay József

Biztonságosan, játékosan, egészségesen

Ez, a címben szereplő szavak alkotják óvodánk jelszavát. Miért? Prózai okokból. Az óvoda udvara az utóbbi időben a nyilvánosság, főként a szülők kritikájának célpontja volt. Jogosan.

Nem elég ugyanis, hogy az udvar tiszta és gondozott. A mai kor elvárásainak nem felel meg, nem modern, kevésbé attraktív és részlegesen veszélyes is.

Ez volt a fő ok, amiért úgy döntöttünk, kihasználjuk a munkaadói pályázatot a szülőktől, s terveket dolgoztunk ki az óvodaudvar felújítására. Az első projekt még nem volt sikeres, ám a második már igen, és még két projekt kiértékelése mindig folyamatban van.

Célunk, hogy attraktív és biztonságos szórakozási és játékszónát alakítsunk ki a gyerekek számára, felújítsunk néhány régebbi játszótéri elemet, takaróssabbá varázsoljuk az udvar környékét, és ilyen módon növeljük az óvoda aktivitását a szülők és gyermekek számára. Így megfelelő körülmények között fogják tudni fejleszteni adottságaikat, készségeiket. Jó adag munka van mögöttünk, amit szeretnék megköszönni a szülőknek, akik aktívan bekapcsolódtak az óvodaudvar felújításának munkálataiba.

A szülők is kivették részüket a munkából (B. R. felvétele)

Újrafestettük a mászókákat és a padokat, kicseréltük a fa ülőkéket a mászókákon, kivágtuk a száraz bokrokat és a fák száraz ágait, összegereblyéztük a leveleket. A felgyülemlett szemétrakást két ügyes apuka a hulladékgyűjtő udvarba vitte.

Cserjéket és évelő növényeket ültettünk ki, közé pedig mosott világos kövecskéket szórtunk. Fákat és bokrokat az udvar többi részén is ültettünk, terepmunkákat végeztünk, kitisztítottuk a járdát – vegyi anyagokkal – a gyomok benövéseitől, rendbetettük

a homokozó környékét. Eltávolítottuk a veszélyes fém mászókákat, megjavítottuk a földgömb alakú játékelemet, s lerövidítettünk egy másik mászókat, így téve biztonságosabbá. A hinták alá gumi talajt tettünk, hogy biztonságosabb legyen a földet érés. Az óvoda udvara egy homokozós házikóval lett gazdagabb, melyhez padlózatot tettünk a jobb játékelmény érdekében.

Pénzforrásokat szereztünk egy rugós hintára és két másikat a polgári társulás pénzéből vettünk meg. Eddig ilyen módon sikerült

attraktívabbá tenni az óvodaudvart.

A gyerekek egy szép napot tölthettek a biztonságos és esztétikai szempontból feljavított udvarban edukációs aktivitásokat folytatva, játszva, aminek köszönhetően fejlesztették befogadó-kifejező képességeiket. A friss levegőn, napsütésben játszhattak, emellett fejlődhetett környezetvédelmi tudatuk is.

A projekt az Orange Alapítvány segítségével valósult meg.

*Beata Korpášová
az óvoda igazgatója*

Féli siker Komáromban

A Gábrriel Polgári Társulás az idén is meghirdette a „Pislákoló mécses” vers- és prózamondó versenyt, melyre iskolánk két tanulója is benevezett. Erre a versenyre a hazai és egyetemes magyarság papköltőinek verseivel, valamint a magyar és a világirodalom istenes verseivel, prózáival lehet felkészülni.

Mindkét diákunk a prózát választotta, a negyedik Pomichal Jolán tanulónk Bruno Ferrero: A sziget című elbeszéléssel, a hatodikos Ūrge Kristóf pedig Lázár Ervin: A tolvaj című prózájával készült a megmérettetésre.

A gálaműsorral egybekötött döntőre 2012. november 17-én került sor Komáromban

a Mariánum iskolaközpont termeiben.

Diákjaink más-más kategóriában versenyeztek. Mindketten szép előadásmódban adták elő prózájukat. Kristóf, akit édesanyja készített fel a versenyre, saját kategóriájában remekelt: a zsűri első helyezéssel jutalmazta szereplését.

A délutáni eredmény-

hirdetés után a gyerekek körében nagy tetszést aratott a marcelházi alapiskola bábcsoportjának A lúdas /mai/ Matyi című előadása. Reméljük, a sikeres szereplés arra ösztönzi majd iskolánk diákjait, hogy a jövőben nagyobb számban vállalják a megmérettetés ezen az értékes versenyen.

Csáky Erzsébet hitoktató

Alkotással gyógyulunk

A testi fogyatékosok féli alapszervezetének (SZTP) 75 tagja van. A 2012-es év is termékeny volt, ami a kifejtett tevékenységet illeti. Az évet a vezetőség és az ellenőrző bizottság megválasztásával kezdtük. A szavazás eredményeként változatlan maradt mindkét testületek összetétele.

Az alapszervezet tanácsa: Špalek Terézia elnök, Varga Klára titkár, Pollák Anna pénztáros. Tagok: Margita Bohuslavová és Lépes Júlia. Az ellenőrző bizottság összetétele: Miklós János elnök, tagok: Kozics Krisztián és Ján Petrušek.

Az ülésen elfogadtuk az akciók évi tervezetét, abban bízva, hogy sikerül teljesíteni a benne foglalt célokat. A fogyatékosok szervezetének TP+TP című folyóiratából öt példányt rendelünk, a lapban elolvashatóak a legfontosabb, minket érintő információk és jogszabályi változások. A folyóirat hasznos cikkeket tartalmaz különböző továbbképzési lehetőségekről, szemináriumokról, mint ahogy a tagok irodalmi tevékenységéről is. Június 2-án részt vettünk az Alexandrovok előadásán – leírhatatlan élményben volt részünk. Június 20-án a győri gyógyfürdőbe utaztunk. Augusztus 17-én a nyugdíjasklub udvarában tartott sportrendezvényen mértük össze erőnket. Ez már tradíciónak számít, ahogy a program is: négy versenyszám, utána gulyás, majd egy kis kellemes pletykálódás. A sport után a kertekbe vezetett utunk, hogy a szeptember 1-jei falunapra a legszebb virágokat, gyümölcsöket és zöldségeket tudjuk elhozni. Ahhoz képest, hogy idén nagy szárazság volt, a kiállítás – kezdeti félel-

meink ellenére is – nagyon sikeres lett. Örülünk neki, hogy örömet tudtunk okozni a falunap résztvevőinek. Októberben került sor az SZTP XVI. Jótékonyági koncertjére a pozsonyi Istropolisban, melytől tagjaink sem hiányozhattak.

A nyugdíjasklubbal és a községi hivattal karöltve idén is elkészítettük az adventi koszorút a Szent Miklós szobor körül. A december 2-ai vasárnapon a polgármester úr és a lakosok jelenlétében, a koszorú esperes úr általi megáldása és az első gyertya meggyújtása után Félben is elkezdődhetett az advent. Egész évben gondoztuk a parki virágágyast, rendszeresen kapáltuk és gyomláltuk.

December 9-én került sor a helyi templomban Marian Plavec jótékonyági koncertjére. A bevételt a történelmi orgona felújítására fordítottuk. December 13-án (lapzártá után – szerk. megj.) tervezünk egy tombolával egybekötött ünnepi összejövetelt, mely bizonyosan fényt visz a fogyatékkal élők életébe.

Ennyi mindent sikerült megcsinálnunk, köszönhetően a jótékony adományozók 2%-os adófelajánlásainak és a szponzoroknak is. Köszönetet szeretnénk mondani Szalay József polgármester úrnak is a támogatásért és a kitűnő együttműködésért, a tanács tagoknak, az ellenőrző bizottság tagjainak, és nem utolsósorban minden aktív tagunknak az önfeláldozó munkáért. Végezetül engedjék meg, hogy szervezetünk nevében kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánjak!

Špalek Terézia
az SZTP féli
alapszervezetének elnöke

KÖZÖSSÉGI KRÓNIKA

(2012. július 1. – 2012. december 10.)

Boldog születésnapot!

90.

Alžbeta Jursová

85.

Nagy Zoltán
Blázsovícs Imre
Miklós Margit

80.

Anna Čavrčková
Lipka Mária
Zuzana Miklósová
Pörsök Gyula
Kristína Figurová
Rozália Janisková
Mária Sztrezenecá

Elbúcsúztunk tőlük

Geihoffer Cecília
Gavajda Dezider
Mózes Cecília
Nagy Béla

Nagy Zoltán
Jozef Lipka
Paulína Gabajová

Hűséget esküdtek

Tóth Tímea
és Henri Lauri
Juhani Heiska
Csehy Tamás
és Naracsik Veronika
Peter Jerasek
és Nikoleta Méryová
Pavol Ďuriš
és Lucia Sudová
Ján Bohuš
és Veronika Kubičková
Jozef Árava
és Lucia Tóthová
Veronika Szikhardtová
és František Fodor

Megszülettek

Sofia Bouzid
Kristína Ferenčíková
Michal Kosiba
Sara Mrázová
Nina Smolková
Terézia Gregušová
Matúš Mókus

Elindult a babaklub!

Kedves anyukák, gyerekek, nagy örömmel tudatjuk, hogy 2012. október 16-án megkezdte rendszeres működését a Babamama Klub. A találkozókra minden kedden 16.00 órakor kerül sor a helyi nyugdíjas klubban, januártól pedig már új helyiségekben, ahol sok programmal, játékkal várjuk majd a kicsiket és szülőket.

Szeretettel várunk minden új kis tagot. Információkat, újdonságokat a klubbal kapcsolatban a <http://www.facebook.com/#!/KlubPreMamickyADetickyVTomasove> oldalon vagy a klubban találhatunk.

Határozatok

5/2012. számú határozat Fél község képviselőtestületének 2012. november 5-i üléséről

A féli képviselőtestület

A: tudomásul veszi

1. a határozatok teljesítésének ellenőrzését
2. az Ecoled solutions, Zámocká 32, 811 01 Bratislava által a közvilágítás bérbevételére tett ajánlatáról tett jelentést
3. Doma községrész szennyvízcsatorna-hálózatának kiépítéséről tett jelentést.

B: jóváhagyja

1. Fél község 2012-es költségvetésének módosítását az 1/2012-es költségvetési intézkedéssel
2. a Prima Banka rt. 100 ezer eurós hitelről szóló ajánlatát, melyet az 1226/16 sz., 3114 m²-es féli parcella visszavásárlására nyújt
3. Mórág (Magyarország) községgel kötött partnerségi egyezséget

C: megbízza

1. a Pénzügyi és Községivagyon-kezelő Bizottságot és az Építészeti, Tervezési, Közlekedési és Közhasznú Szolgáltatások Bizottságát az Ecoled solutions cégnek a közvilágítás bérbevételére tett ajánlatának vizsgálatával. Határidő: a legközelebbi képviselőtestületi ülésig, vagyis 2012. 12. 10-ig
2. a polgármestert közbeszerzési pályázat kiírásával a Fél község településfejlesztési tervének „Változások és kiegészítések II.” című dokumentumának elkészítésére. Határidő: 2012. 12. 10.
3. a Szociális-egészségügyi és Lakáspolitikai Bizottságot a szociális otthonokban lakó polgárok pénzügyi támogatásáról szóló általános érvényű rendelet kidolgozásával. Határidő: 2012. 12. 10.
4. a Pénzügyi és Községivagyon-kezelő Bizottságot a 2013-as, valamint a 2014–2015. évi községi költségvetés tervezetének kidolgozásával. Határidő: 2012. 12. 10.

Szalay József s.k., polgármester

6/2012. számú határozat Fél község képviselőtestületének 2012. december 10-i üléséről

A féli képviselőtestület

A: tudomásul veszi

1. a határozatok teljesítésének ellenőrzését, és az 5/2012. számú határozat formális módosítását a bank kérése alapján

2. Fél község költségvetését a 2014. és 2015. évre
3. a községi főellenőr álláspontját a 2013., 2014. és 2015. évi költségvetés-tervezetekről
4. karácsonyi utalványok nyújtását a 75 évnél idősebb féli lakosoknak
5. a Pozsony Megyei Önkormányzat információját a megye területfejlesztési tervéről
6. a Szlovákiai Városok és Falvak Társulása elnöke által az alapiskolák finanszírozásáról szóló, a kormányfőnek írt levélről szóló információt
7. a következő időszakra szóló Gazdasági és Szociális Fejlesztési Terv kidolgozásáról szóló információt
8. a Fő utcán személygépkocsik számára korlátozott várakozási övezet kialakításáról szóló információt
9. a szabadidőközpontok támogatásáról szóló törvényt módosításról szóló információt

B: jóváhagyja

1. Fél község 2013. évi költségvetését
2. a hulladékról szóló 4/2001 VZN általános érvényű rendelet 1. számú kiegészítését
3. a helyi adókról és lakossági és kis építési hulladékok helyi illetékéről szóló 3/2011 VZN általános érvényű rendelet 1. számú kiegészítését
4. a féli képviselőtestület képviselőinek jutalmazásáról szóló irányelvet
5. a Doma községrészben építés alatt álló szennyvízcsatorna-hálózat nyomvonalának módosítását és az ezzel járó pluszköltségeket
6. az ŠK Tomášovnak nyújtott 2012-es támogatás megegyelését 1600 euróval

C: hatályon kívül helyezi

a féli képviselőtestület képviselőinek jutalmazásáról szóló irányelvet, melyet 2011. 3. 14-én B pont alatt hagyott jóvá a testület.

Szalay József s.k., polgármester

Bátran jöjjenek közénk!

A féli MA-SLO amatőr színjátszókör önkénteseket keres a csoportba, akik ki szeretnék próbálni a színházi munkát színészi, hangosítói és más pozíciókban. Önkéntes alapon dolgozunk, szabadidőnkben, ez a mi szórakozásunk, hobbinck. Mindenkit, tekintet nélkül korára, szívesen látunk magunk között!

Mindennemű információért forduljanak bizalommal Stano Šubík úrhoz (0907 724 416, stanosubik@gmail.com). Bővebb információt a Facebookon is szerezhetnek, a színjátszókör oldalán (Divadlo MA-SLO výber Tomášov).

Fél község hírlevele

Megjelenik negyedévente, mint a Féli Községi Hivatal kiadványa, Szalay József polgármester vezetése alatt.

Szerkesztőbizottság: Lýdia Korecká, Lipka József, Mózes Szabolcs, Barbora Rigóová

Szerkesztés: Lýdia Korecká, Mózes Szabolcs. Tördelés és grafikai utómunka: Mózes Szabolcs. Nyomta: Kasico rt. Pozsony.

Az íráskor szerkesztésének, rövidítésének jogát fenntartjuk! Példányszám: 800.

Kapcsolat: OcÚ Tomášov, ul. 1 mája č. 5, 900 44 Tomášov. E-mail: tomasov@tomasov.sk. A kiadvány ingyenes.

Egy év a pokolban

A régmúlt, a világ-történelem egy szelete egy féli szemtanú, **Blázsovics Imre nyugdíjazott tanár úr szemével. Az alábbiakban a visszaemlékezés harmadik részét közöljük.**

Elszállásoltak egy öreg istállóban, ahol szélezetlen deszkából négy emelet padlózat volt nyolcvan centiméterre egymás felett, éppen csak felülhettünk. Előfordult, hogy a deszkák résein lecsúszott a köpeny sarka vagy ujjja és az alatta fekvő orrát csiklandozta. Nyolc embernek jutott öt méter széles terület. A takaró egy lópokróc volt, mely arra is szolgált, hogy a két-három hetenkénti dezinfekciós ellenőrző napon a ruháinkat abba csomagoljuk.

A jelzett napon a kétszáznegyven létszámú csoport (grupa) a higiéniai központhoz vonult, ott levetkőzve a ruháinkat batyuba kötve futószalagra tettük, mely a gázfolyosón keresztül haladt, mi pedig a másik folyosón a klóros zuhanyzón keresztülhaladva egyenként a bizottság előtt bemutatkoztunk. A vizit célja főleg rostálás volt, ugyanis az SS-katonáknak a hónuk alatt tetoválás volt, azt keresték. Néhány akadt köztünk, azokat azonnal elkülönítették – hogy mi lett a sorsuk, senki sem tudja. A táborban csak túl fiatalok és túl öregek voltunk.

A táborban volt egy másik higiéniai berendezés, a latrina – néhány méter széles és mély gödör, rajta keresztül erősebb deszkák egymástól bizonyos távolságra, annyira, hogy az ember éppen csak ne essen bele a gödörbe. Klórral nem szűkölködtek sehol sem.

Így teltek a napok, hónapok. Semmit sem tudtunk a külvilág eseményeiről. Napi táplálékunk egy kanál

A II. világháború (Illusztrációs felvétel)

kristálycukor, néha szemetes, különös illatú, de volt. Meg egy öklömnyi nagyságú kenyér, félig sült vagy elégetett, mikor hogyan sikerült. A tábor közepén egy fészert alatti volt a konyha – téglákkal alátámasztott benzineshordókban főzték a teát Néhanapján főtt étel is kaptunk Kétszáznegyven fogolyra jutott egy benzineshordó meleg étel, mely egy zsák gabonából főtt főétel vagy a réten lekaszált zöldnövényzet – erőlevés.

Május 1-jén történt. egy lovas kocsin egy levágott vagy elpusztult lovai hoztak be a táborba, melyet fejszével szétdarabolva a fészert alatti benzineshordókba osztották szét. Késő délutánig főzték. közben különféle gyomokkal ízesítették, így készült az ünnepi vacsora a háború befejezésének tiszteletére. A vacsora szétosztása után a szakácsok a hordók alján maradt csontokat kidobálták, amiből nagy botrány lett. Rettenetes verekedés támadt a csontokért. Az egyik vasme-

gyei fogolytársunk majdnem az életét vesztette mollóságáért. Szerencsére a konyhához közeli tégláépületben laktak a piros nadrágos táborfelügyelők, a janicsárok, ők szedték szét a kutyamódra civakodó társaságot.

Az említett társunkat egy nagyobb darabka csonttal úgy fejbe vágta, hogy az egyik füle leszakadt. Még néhány sebesült társával elvitték a városi kórházba. Néhány nap múlva visszajött. Ő informált bennünket a világ eseményeiről (de csak az orosz és román szemmel nézve). Ekkor tudtuk meg, hogy Máramarosszigeten vagyunk. A huszárkaszánya már a német megszállás alatt is hírhedt fogolytábor volt orosz hadifoglyok részére. A tábori élet kicsit enyhült, egymás után jöttek a különféle delegációk, a Nemzetközi Vöröskereszt megbízottai. Már azt reméltük, hogy rövidesen megszabadulunk a börtönnel is rosszabb helyről.

A nyár is eltelt szürke egy-

hangúságban. Két alkalommal jött olyan küldöttség, mely gyümölcsöt és zöldséget osztogatott, de velük szóba elegendni nem volt szabad. Nem tudtuk hogyan néz ki a külvilág. Bizonytalanságban éltük napjainkat. Néhányszor meglátogattott egyik féli fogolytársunk, Hajas Lajos, aki a tábori pékségben dolgozott és loppal hozott munkaköpenye alatt lapjával kettévágott kenyeret földijeinek, vagyis nekünk, volt bacsfai leventéknek. Tengődtünk tovább a bizonytalanban.

Sokszor elfogott a honvágy, hol az egyikünket, hol a másikunkat. Ekkor egymást vigasztaltuk remélve a szabadságot. 18. születésnap: már közeledett az ősz és már féltünk a téltől. Hisz egy telet már eltöltöttünk a lövészárkokban, abból elég volt. Nem kérünk belőle!

Egy rendszeres vizsgálat alkalmával nagyobb létszámú bizottsági tag ült a piros posztóval leterített asztal mögött. Egyenként felvették az adatainkat. Ez az akció hetekig tartott, de már reménykedtünk, hogy valami történni fog. Október végén az A és B betűseket kikísérték a vasútállomásra és a már ismert tehervagonokba terelték még mindig fegyveresek. Néhány nap utazgatás után a szegedi malom udvarán szálltunk ki a vagonokból, de már nem vigyáztak ránk fegyverekkel. Megkönnyebbülten, már-már szabadnak éreztem magam. Vöröskeresztesek teával és magyar szóval fogadtak bennünket. Név szerint hívtak be az irodába, ahol aprólékosan kikérdezték, jegyzőkönyvbe vettek és megkaptam a tenyérszerű nagyságú „bumáskát”. Nevem azbukával írva, a Vörös Hadsereg pecsétjével ellátva. Szabadon engedtek.

Hol a haza? Mórágyn? Félben?

A XX. század sok fájdalmat hozott a világ népeinek, főleg Európának, Közép-Európa nemzetekének. Az első, majd a második világháború keményen szedte áldozatait, tekintet nélkül hovatartozásukra. Mifelénk sajnos az emberi tragédiák sora a II. világháború 1945-ös lezárulta után sem ért véget.

1948-ban bizonyos hazai politikusok kezdeményezésére úgynevezett lakosság-cserére került sor az újra alapított Csehszlovákiában. A német és a magyar nemzetiségű polgároktól akart megszabadulni az akkori csehszlovák kormány, a zsidókat és részben a cigányokat is már a háború alatt nagyban likvidálták.

A németeket szinte egyik percről a másikra úzték ki sző szerint házaikból, személyenként 10–15 kg-os csomaggal. Szinte minden vagyonukat itt kellett hagyniuk. Voltak családok, amelyek az elkészített ebédet sem tudták megenni, mert kint állt a teherkocsi (amivel elvitték őket, nem autóbusszal) és a rendőrök gépfegyverrel hajtották a „nyomorultakat”.

Azok a magyarok, akik reszlovakizáltak, otthon maradhattak. Sok helyen ez úgy történt, hogy a magyar zászlót a rendőr jelenlétében taposni kellett. A magyarok kitelepítésének sorrendje kb. így zajlott: kezdték az értelmiséggel – tanítókkal, papokkal, orvosokkal, majd a gazdagabb földtulajdonosok következtek, ők Magyarországra kerültek. Sok családot Csehországba, marhavagonokba zárva vittek el. A cseh gazdák úgy válogattak belőlük, mint a vásáron a lovakból vagy marhákból. Akinek sok kis gyereke volt, az a család nem kellett senkinek, mert kevés volt a fizikai munkát végző személy közöttük. „Értéke” annak a családnak volt, ahol sok volt

Az emlékmű és ünnepélyes átadása (Fotók: TEOL)

a munkabíró személy, főleg a férfi. Csehországból a többség pár év múlva hazajött és idővel vissza is kapták házuikat, vagyonukat.

Más volt a helyzet a Magyarországra telepítettekkel, ők már soha nem tértek vissza szülőföldjükre, őseik hazájába. Félből 1948 szeptemberétől kezdve 38 családot telepítettek ki. Neveiket a templomra elhelyezett márványtáblába vésvé örökítettük meg. A családok nagy része a Tolna megyei Mórágynak került. Az általuk kiürült házakba Magyarországból telepítettek be családokat, akik a házakon kívül megkapták a kitelepítet-

tek többi itt maradt vagyonát is.

Mórágynak 1930-ban 2029 lakosa volt, most kb. 850 lelket számlál. A nehéz történelmi idők, az örökös harc a hatalomért és a vagyonért megjelent Mórágynak történelmében is. A tatár, török harcokban lemészárolt magyarok helyett a régi időkben szerb lakosságot telepítettek. Később, a 18. század első felében ide csapódott le távoli német tartományok népfélesége, majd két évszázad lepergésén Erdély és Szlovákia elűzött magyarjai kerestek menedéket és megnyugvást e tájon.

Nekünk, félieknek, kik síksághoz vagyunk szokva,

Mórágyn és vidéke egy kis Tátra: a község legalacsonyabban és legmagasabban lakott területének szintkülönbsége legalább 50 m, ennek az útszakasznak a hossza pedig 3 km.

Mit érzett a csallóközi ember, mikor itt megállt a teherkocsi, kirakták őt és azt mondták: ez lesz a hazád?! Persze hogy sírtak, szívük és lelkük fájt. Lába, tüdeje nem bírta a nagy szintkülönbséget. Az igavonó állatok kimúltak, hisz ők is a síksághoz voltak szokva. Egy szóval: a féli embereknek ez a környezet a pokol volt. Nem volt elég az otthon, a szülőföld elhagyása, még e gyönyörű, de számára idegen tájat is meg kellett szoknia.

Mórágyn szinte teljesen német lakosságú község volt. A svábokat (ahogy őket nevezték) Németországba telepítették és helyükre jöttek a nagyobb részt féli lakosok. Amikor először voltam Mórágyn (kb. 12 éve) ezt a történetet mondták el: Mórágyn való megérkezésük megállt a teherkocsi egy nagy ház előtt. „Szálljanak ki, ez lesz a maguk háza” – mondta a komisszár. Bementünk az udvarra. Első benyomásra egy takaros sváb gazdasági udvart láttunk, de egyszer csak kijött a házból a tulajdonos. A komisszár rászólt: „Szedjék a holmijukat és menjenek az istállóba, mostantól ezeké a ház” – és ránk mutatott. „Mi lesz velünk, míg sorra nem kerülünk?” – a gazda itt a kitelepítésre gondolt. „Addig legyenek az istállóban, úgyis pár nap múlva elviszik magukat innen” – mondta a komisszár. Napok teltek el, míg úgy éltünk, hogy a német család az istállóban, mi meg az ő házukban laktunk. Ők az istállóban, mi meg a házban sírtunk.”

Mórágynról 1477 embert telepítettek ki, ami a németajkú lakosság 88 százalékát jelentette. Erdélyből 32,

Szlovákiából 41, Jugoszláviából 2 család jött a helyükre. A ki- és betelepítettek szeretteiket, vagyonukat, halottaikat, szülőföldjüket voltak kénytelenek elhagyni és egy új hazát keresni idegeneként érkezve az új hazába. Az emberek idővel „betörtek”, megszokták új otthonukat, megismerték egymást és elfogadva a szomorú valóságot új életet kezdve már közösen átvették a község fejlesztését és irányítását. A már ott született utódok csak szüleik által ismerik a volt szülőföldet, számukra már ez a szülőföld, a haza, még ha a gyökereik több száz kilométerrel nyúlnak el az óhazába.

Október végére községünk vezetősége meghívást kapott Mórágyra. A helyi önkormányzat vezetésével emlékműavatásra került sor a Mórági temetőben a ki- és betelepítettek, meghurcolt emberek emlékére. A megható avatáson, felelevenedtek régi átélt fájdalmak. Jelen volt a község lakosainak nagyobb része, parlamenti képviselők, és az itt gyakorolt katolikus és református vallás lelkészei is. Az emlékmű felavatása után, melyet a mórági polgár-

mester Glöckner Henrik és jómagam végeztünk el, szavalatok, énekek hangzottak el, majd a kultúrházban a helyi német és magyar táncsoportok adtak színvonalas műsort.

A két község vezetősége, a helyi képviselők jelenlétében, megegyezett a kulturális, társadalmi, sportbeli együttműködésben, melyről a szerződést a jövő év folyamán fogjuk aláírni.

Bármilyen volt a múlt, a hatalomra és uralomra vágyó politikusok „játéka”, mely millió ember életét oltotta ki, vagy emberek millióinak okozott örökös fájdalmat: bocsássunk meg, de ne feledjünk! Legyen a fent leírt valóság tanulság az embereknek: a hazát ne az országhatárok szabják meg, hogy az ember nemzetisége nem különtartozást jelent, hanem pont azt, hogy az egy hazában, többnyelvenbeszélő nemzetiségek szeressék, tiszteljék egymást, hisz az életünk a sorsunk egy, az örömünk és fájdalmunk hasonló, és ezt a piszkos politika ne rontsa el! Legyünk büszkék anyanyelvünkre, nemzetiségünkre, de tiszteljük és fogadjuk el a mását is!

*Szalay József
polgármester*

Újdonság az iskolai kézilabdában

Inter Tomášov – ilyen névek két új csapat – egy fiú- és lánycsapat alakult Félben. Szeptembertől újoncként indultak a pozsonyi Regionális Kézilabda Szövetség versenyében.

A csapatokat kizárólag a féli szlovák alapiskola tanulói alkotják. Fiúk és lányok készülnek mérkőzésekre a féli sportcsarnokban, amiért nagy köszönet jár az önkormányzatnak. Az Inter az első olyan féli lánycsapat, mely a kerületi kézilabda ligában játszik. A lányok és fiúk abszolválták a gazdag őszi programot, játszottak képzett ellenfelekkel, s megszülettek az első győzelmek is. Ősszel a gyerekek 30 mérkőzést játszottak, felét a riválisok pályáján. Ezért nagy köszönet jár a szülőknek, akik saját autóikkal szállították a gyerekeket mérkőzésekre, s így egyedi hangulatot teremtettek a riválisok pályáin. Ez azért is nagyszerű eredmény, mert 50 gyermek iskola után sporttevékenységgel rendszeresen és értelmesen tölti az időt!

A Féli Alapiskola nagy sikert aratott a szenci kerületi kézilabda versenyen, ahol a fiúcsapat a harmadik, a lánycsapat a negyedik helyet érte el. A fiúk és lányok, akik hozzájárultak a sikerhez, jelenleg aktív sportkörök, valamint az Inter Tomášov tagjai.

Drukkoljunk a gyerekeknek tavasszal is, hiszen újabb három tucat mérkőzés vár rájuk, több száz órányi felkészüléssel, de sok-sok örömmel és szórakozással. További információ a versenyről, táblázatok és tudósítások a www.bkzh.sk oldalon.

Kristian Lesko

Hogyan szerepeltek focistáink az ősszel

Futballcsapataink eredményessége

IV. liga

1. Lokomotíva Devínska N. Ves	13	10	2	1	25:8	31
2. FK Slovan Most pri Bratislave	13	9	2	2	38:16	29
3. FK Vajnory	13	9	1	3	31:15	28
4. FK Lamač Bratislava	13	8	0	5	32:18	24
5. ŠK Tomášov	13	7	2	4	24:15	23
6. FK ŠK Danubia Bratislava	13	6	2	5	30:19	20
7. SFC Kalinkovo	13	5	1	7	21:20	16
8. TJ Čunovo	13	5	1	7	17:19	16
9. MFK Rusovce	13	4	3	6	17:26	15
10. FK BCT Bratislava	13	5	0	8	12:25	15
11. ŠK Igram	13	5	0	8	14:29	15
12. ŠK Vrakuňa Bratislava	13	3	2	8	17:24	11
13. LP Domino Bratislava B	13	3	2	8	13:26	11
14. TJ Hrubý Šúr	13	2	3	8	20:51	9

Diákcsoport

1. OŠK Chorvátsky Grob	8	7	0	1	38:12	21
2. ŠK Nová Dedinka	7	6	0	1	27:7	18
3. TJ Hrubý Šúr	7	5	0	2	38:9	15
4. ŠK Tomášov	8	5	0	3	45:21	15
5. ŠK Igram	7	3	1	3	17:17	10
6. MŠK Kráľová pri Senci	6	2	1	3	19:20	7
7. FK Slovan Most pri Bratislave	8	2	0	6	18:34	6
8. TJ Malinovo	7	1	0	6	9:54	3
9. FK Družstevník Blatné	6	0	0	6	7:44	0

